

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket
a kiadónival mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Vizsgákról.

A tanév tíz hónapja már lepörög az idő rokkáján: elérkeztek a vizsgák. Ugy az elemi mint a polgári iskolában itt a leszámolás ideje.

Valamikor, nem is olyan régen, igazán leszámolás ideje volt nálunk is a vizsga — a tanítóra. Most, hála a mélyebb felátásnak, nagyban szelődültek az erkölcsök. És jól is van ez így. Az iskolaszék nem változhatik vizsga-alkalomkor törvényszékké és a tanító vádlottá, a növendékei pedig, már a mint a feleletük sikerül, vádlókká vagy a tanító munkássága mellett valló tanukká.

Az évfőző vizsgáknak ünnepélyekké kell lenniök. Ha még nem azok, hát legyenek azzá.

Hazánk legnagyobb részében a boeskoros iskolaszék ellen zúgolódnak a népnevelés bajnokai, nálunk nem szólhatunk e tekintetben semmit. A legutóbbi választás alkalmával lehetőleg oly egyének jutottak az iskolaszékbe, a kik ha nem is képzett pedagógusok, de a helyes nevelési elvek iránti érzék meg van bennük. Fényes bizonyíték e tekintetben az iskolaszéknek azon határozata, melyet, ha jól tudjuk, Szvoboda Ferenc iskolaszéki elnök indítványára hozott, hogy az anyanyelv tanításánál mel-

lőztessék a száraz, nyelvtani szabályok beemléztetése se mellett inkább a helyesírás begyakorlására fektessék a tanítók a főszűlyt. S ez, mint tapasztalásból mondhatom, az elemi osztályokban helyes uton is haladt a polgári iskola osztályaiban is, mint meggyőződésesen hinni enged, sikeresen is volt köröszűlyt víve.

Mert nem az a cél, hogy vizsgakor a gyermek kitűnően szavalja el, hogy mi az alany, állítmány, jelző stb. hanem hogy megtanulja gondolatait helyesen leírni. Ugyszintén a más tantárgyaknál sem kell a vizsgai kiküldöttnek szórszálhasogatóvá lenni. Bízva, hagyja rá a kérdezést a tanítóra — a mi különben a tanítónak egyedüli joga is — s csak közbe-közbe adjon föl olyan kérdést, a mely a nyomott gyermek kedélyre ilyenkor vidítólag, feivillanyzólag hat.

Régi mondás, hogy: „Ne az iskolának, hanem az életnek” tanítsunk. Igen ám, de mikor egyes helyeken a vizsgai tündöklés a fő, a többi mind — bliktri. Mert megeseik, hogy az iskolaszéki tagok nem érnek rá (?) tanévközben osztályokat látogatni, hát természetesen a vizsgán akarják az elmulasztottakat kipótolni. No meg egy kis tekintélyt is kölesönöz a vizsgai elnökösködés a szűlyök előtt. S

ha haragszunk a tanítóra, ilyenkor üthetünk is rajta egyet...

A vizsgák hasonlítanak a csinált virágokhoz, melyek a mint elkészítve vannak, úgy hatnak a szemlézőre. Ha pörög a gyermek nyelve s hadarja a szabályt, Mátyás királyt a történelemből elmondja A-tól C-ig: akkor azt mondja a laikus vizsgai elnök, hogy kitűnően felelt. Ha pedig egy szakember közbe ad föl egy kérdést Mátyás királyról, jól lehet, hogy az imént mint vízfolyás hangzott el a felelet, most kapkod, megilletődik a gyermek és végtére felelni nem tud. Mi ennek az oka? Nem más, mint az értelem nélküli bemagoltatás. Tanító-embernek mindig jobban tetszik s tetszhetik is az a vizsga, a hol a növendékek gondolkozva, higgadtan felelnek s kimondott gondolataikat nem könyvből tanulták, hanem az értelmi ítélet alapján hozták. Hogy pedig ilyen legyen minden vizsga, azt majd akkor fogjuk elérni, ha az intéző körök a tanító munkásságát nem a vizsgán, de szorgalmas iskolai látogatás után fokról-fokra tapasztalják, s a tanítót nem kicsinyelik azért, mert tanító s a fizetése mélyen alul van az ezer forint: inkább karöltve munkálnak egy nagy nemzeti misszió megoldásán vele, a mi nem más, mint hazai kulturánk ápolása, fejlesztése.

TÁRGZA.

Barlangó.

Elbeszélés.

— Irta: Sággy Mihály. —

Bevezetésfele.

A mese szövése, a cselekmények és szereplő személyek kidomborítása gyenge, talán kissé túl naiv is: elismérem.

Mentse ezen sarkalatos hibámat azon körülmény, hogy az egész esemény már régen élt lelkemben s azt évekkel ezelőtt tettem papírra. Mégis, a ki kezdő novellista zsengeje iránt érdeklődni képes, itt ott fog oly részleteket fölfődzni benne, melyek a szerző készségéről tanuskodhatnak, a melyekkel, ámbár a kezdettel küzdött, dolgozatát sikerrel iparkodott megoldani.

Barlangó... Az érzelmek zürzavaros khaosza töltötte be keblem. Azok hatásától nem birtam szabadulni. Leírtam hát őket úgy, a mint formába önteni a kkor képes voltam.

A milyen a kalap, olyannal köszönnék.

Majd, talán, idővel, nekem is lesz jó kalapom...

I.

Már vége felé van a badaji vásár: a sok vásáros nép rakodik, pakol haza. Nem is sokat ért mostan a vásár. Az a nyári zivatar, mely napi renden van, a vásárosok közül sokat otthon tartott. Csak az jött el, a kinek sürgős eladni, vagy venni valója volt.

Ilyen elődázhatatlan sor hozta Bogár Gábor, és az ő szomszédját, Szántó Mihályt Badajra. Bogár Gábor kocsiján jöttek be, Bogár Gábor a kocsiját és két lovát, a hogy vették, 200 és eunyihány forintért eladta; mivel pénzre lévén szüksége, melylyel Szántó Mihálynak tartozott, mikor az kíségette őt a házvétel alkalmával. Ezt akarta visszafizetni. Szántó Mihály pedig szintén ezen az alapon jött be vele; úgy gondolván, ha a pénzt megadja a szomszéd, tehenet vesz rajta.

Midőn a lovak elkeittek, egy kis áldomás-ivásra, befordultak a „Fehér oroszlánba”. Ott találtak Szegi Ferencet is, a ki valami réven ismeretségben állott Bogár Gáborral. Bort rendelték: aztán megeredt a beszéd a mostani vásárról, az időjárásról s több effélékről.

Egyszer azt mondja Bogár: — Szántó szomszéd, itt a pénze, visszaadom; őrizze már maga is; azzal kivette kis lajbi zsebéből a piros bugyellárist, mely ősi szokás szerint madzagon függött a nyakában.

— Biz az jó lesz, Bogár szomszéd, legalább nem tartozunk egymásnak s ha lehet venni, majd tehenet nézek a vásárbán. A kötelezvényt mikor haza érünk, átadom; különben is Szegi uram tanu lesz a pénzre. Most pedig kinézek a vásárba, addig is Isten á!

Azzal Szántó Mihály sarkon fordult és elment tehenet nézni. Bogárék meg tovább iddögáltak.

Szántó végig futott a vásáron, a nélkül, hogy tehenet vett volna. Vagy neki nem tetszett a tehén, vagy az ára volt sok; végre is tehén nélkül ment vissza Bogárékhoz. Azoknak már a kelleténél jobb kedvük volt, daloltak, hogy majd fölvettek a koresmát.

Hogy Szántó megérkezett, megújult a jó kedv, különösen akkor, midőn megtudták, hogy Szántó nem vett tehenet. Telehoztatták borral az asztalt s nemsokára a cigány is húzta a kedvverítőt. Szántó Mihálynak is fejébe szállt a borgőze s hozatta a bort

Polgári iskoláinkban is ünnepekké kell tenni a vizsgát s e helyett az évvégi szigorlatok alkalmával látogassanak be a t. tanügybarátok. (?) Ott nyitott könyv lesz előttük az ifjuság lelke: bátran olvashatnak belőlük. Különben a vizsgára, miniszteri rendelet szerint, az elemi iskolákban is előre el kell készíteni az érdemsorozati naplót, a melyen aztán nem változtat semmi csnöki hatalom. Minek hát akkor a vizsga? Komédiának.

Egy üdvös mozgalom indult meg a tanügy emberi és a tanügy barátok közt. Céljük nemes és lélekemelő. Jelszavuk: *Eltörölni a vizsgát s iskolai ünnepélyt helyette.* Ezen aztán jelenjen meg a szülő is s lehetőleg a megjelentek gyermekei, egyébként a jobb tanulók kérdeztessenek, mert ez utóbbiak feleleteiből győződhetik meg az osztály értelmi képességéről az a vizsgái elnök is, aki egyébként évközben nem látogatott iskolát. A tanító által kijelölt gyermeknek pedig az iskolai évszázó ünnepélyen adassanak emlék-könyvek, melyek úgy őt, mint a gyengébb növendékeket szorgalomra, kitartásra, jó magaviseletre buzdítsák.

Csak nagyjából vázoltam az évszázó vizsgákat, de ezekből is meggyőződhetik a kevésbé elfogult elme, hogy az éves vizsgák annyit érnek, mint zsákon a lakat: semmit.

Sághy Mihály.

— **Mind hősök ők** Pintér Gyulát, a „Szentesi Lap“ felelős szerkesztőjét, kit már II. öd bíróság is vád alá helyezett a szegedi kir. ítélőtábla, a temesvári kir. törvényszék az esküdtszék verdiktje alapján 4 havi fogházra és 500 frt bírságra ítelt.

Pintér Gyula, a szentesi ellenzéki közélet e kimagasló alakja, ugyan azt az eljárást szokta követni, mit a szentesi ellenzék fővezére Pintér Gyula princípálisa tervszerűen követ. Ez eljárás pedig abból áll, hogy kimélet nélkül meghurcolnak mindenkit és midőn a törvény előtt helyt kellene áll-

meg huzatta a cigányokkal. Futotta a 200 frt . . .

Mikor esteledett, akkor jutott eszükbe, hogy hazafelé kellene nézni. Csücsök hát gyalog jó négy óra hossza Adonyig. Ahogy-nyug elbucsztak Szegitől és elindultak hazafelé, egymást támogatva, és danolva mindennütt.

Sötét csillagtalan éj borult a tájra. A hold is elbújt a tornyosuló felhők mögé. A két szomszéd csak haladt, gondolatomszerint hazafelé. Ámbár ismerték az utat, mégis letertek róla ismeretlen ösvényre. Ezalatt teljes erővel kirört a nyári zivatar, orkánszerű szélvész száguldott végig a rónán s közbe-közbe villámok cikázása tette borzalmassá az éjjelt. Majd lassu, nagy cseppekben megeredt az eső. Egyszer csak Bogár Gábor elesett, nem birt tovább menni. Erőt vett rajta a mámor. Szántó Mihály nem volt olyan itas, neki nem is ártott úgy meg; költögette Bogárt, de hűjába! Az csak hortyogott és aludt tovább, nem igen bosszantotta a vihar. . . Szántó Mihály a mint elnézte azt a tehetetlen embert, bűnös gondolat fogalmazott meg agyában. Kettőjükön kívül nincsen a köz-
zelben senkisem. Sötét van, hogy csak ha-

niok, hát otthon maradnak holmi haszontalan ürügyek alatt. Így történt ez Pintér Gyulával is. Meggyanusította a szegedi kir. törvényszék, s midőn ezért felelősségre vonták, hát nem mert megjelenni bírái előtt: hanem holmi haszontalan kifogásokkal élve, szépen otthon maradt.

Nézetünk szerint, a ki ártatlan, a kit ok nélkül állítanak a bíróság elé, az bátran szembe mer állni, felemelt fővel mer lépni a földi igazságszolgáltatás színe elé. Mert, hála Istennek, Magyarország bírói kara ártatlanul nem ítél el senkit. Csak az kerül az igazságszolgáltatás embereit, a ki fél az igazságtól.

De az a fávómaradás nemesak azért történik, hogy félnek az illető vádlott urak az igazságtól: hanem azért is, mert így meg van az a mentőségük, hogyha jelen lettek volna, felmentették volna őket, pedig nagyon jól tudják, hogy a bírói igazságszolgáltatásnál, sem egyik, sem a másik ellenzéki hős nyájaskodása nem befolyásolja az ítéletet. No, de a kifogást megtehetik és ez nekik elég.

„Mind hősök ők, mind férfiak“, csak az igazságszolgáltatás elől hátrálnak meg gyáván.

Legyünk segítségére a kis-szőlőbirtokosoknak!

A szőlők felújításáról szóló törvény és szabályzat bár hivatva van a minimális területre nézve is segítséget s kölcsönt adni, mégis jelenlegi keretében a kisbirtokosok vonakodnak ezt igénybe venni s aggályaik nem is minden ok nélkül. És mégis a kisbirtokoson, termelőinknek zömén segíteni s azt kész szőlőhöz juttatni: ez volna egy a törvényhozásnak, mint a társadalomnak feladata.

Ugy véljük, hogy ezt a kérdést az országos szőlőtelepítő-szövetkezet fogja megoldani, mely a helyes uton jár, midőn az alább körülírt eljárást szándékozza meghonosítani.

Számításunk alapjául ne vegyük a törvény minimális területét, hanem 1 kat. holdat. Egy gazda, kinek egy oly hold szőlője volt, melynek talaja szőlőültetésre alkalmas, annak idején maga dolgozott szőlőjében családtagjaival együtt; de ma saját erejéből nem bírja szőlőjét újratelepíteni és családja fentartása végett napszámba kénytelen dol-

rapni lehet s ha ő most agyonütné Bogárt, ki tudná azt meg? A 200 frt-t pedig még egyszer megvehetné a Bogár feleségén, ugyanis sok hija van a pénznek, a mit Bogár adott. De egy jobb érzése elnyomta a bűnös gondolatot — egy pillanatra. — A másik percben már egy erős botütést mért a szerencsétlen Bogár fejére, a mitől aztán az nem is ébredt föl többet. Majd fölvetta a halottat és bevitte a nádasba, aztán, mint a kit a lelkiismerete űz, futott cél nélkül tovább.

Hogy merre járhatott, meddig futhatott, nem tudta, csak azt vette észre, hogy Csücsökhát alatt van. Egy kissé rendbe szedte magát, nyugalmat erőszakolt az arcára s úgy indult a faluba. Virradt. Az országuton szállingózva jöttek a vásárosok, kiket utban ért a vihar.

Téglás Péter a fiával éppen akkor ért a falu elé, mikor Szántó Mihály, Szántó odaköszönt nekik:

— Dicsértessék . . . a többit nem birta kimondani, torkán akadt a szó.

Téglásék el se fogadták a köszönést. Ezt Szántó Mihály észre se vette. Mikor hazaért, Sándor fia akkor jött meg a tanyáról.

(Folyt. köv.)

gozni. Ily szőlős gazda, hogy szőlőjében az okvetlen szükséges rigolirozást végezni képes legyen, kapna a szövetkezetből a tél folyamán a munka haladtával, a helybeli ügyvivő által közvetítve részletekben száz forintot. Ezzel meg van adva a mód, hogy az illető saját erejéből rigolirozhasssa.

Tavaszzal aztán kap körülbelül 100 forint értékéig menő amerikai alanyvesszőt és oltványokat, hogy a jövő évre nemes zöld galya is legyen és 50 frt értékű karót. Mivel előreláthatólag a szövetkezetnek saját telepei lesznek, valamint sok helyen saját embereivel fog nagyobb terjedelmű szőlőt telepíteni, ez okból az illető gazdát könnyű szerrel küldi el a hozzá legközelebb eső telepre a folyamatban levő munkálatok tanulmányozása végett. Így lesz első sorban az ültetéssel kapcsolatos többi munkákkal is. Ez uton tehát megkapja az utasítást az első év munkáiról. A következő évben meg lesz tanítva a metszésre és a zöld oltásra, az oltványok kezelésére és összei való le-
bujtatására. Ezek szerint, ha elemi csapás nem éri, a harmadik évben már érett ge-
rezdeket fog szülni. Lássuk tehát, minő kölcsönben részesült az egyholdas gazda.

Rigolirozáshoz kapott 100 forintot, oltvány és alanyvessző képében 100 frtot, karó képében 50 frtot. Egy szövetkezeti részjegy 50 forint, mert tartozik taggá lenni, és egyéb kiadásokra 50 frtot; tehát összesen 350 frtot. Ezt az összeget a 4 ik vagy 5 ik évtől 35 forintjával az esedékes kamatokkal együtt 10 év alatt könnyen letörlesztheti. Hogy egy hold betelepített kész oltványos szőlő évi 35 frt törlesztést 10 év a att kibír-e, ehhez azt hiszem nem kell nagy magyarázat, sem tulságos vérmes remény, ha atlag felvesszük, hogy 20 hektolitert terem a 15 frt. Ezen a módon a kisbirtokos könnyű szerrel termő szőlőhöz jutott; szőlője leköti őt az itt maradásra, nem fog tehát gondolni a kivándorlásra s a szövetkezet megoldotta a szocializmus egyik nagy kérdését. A szövetkezet, hogy pénzerejét ne fixirozza, gondoskodni fog majd arról is, hogy ezen kölcsönöket más helyütt eszkomptáltassa és a pénzt folyósítsa, hogy ugyanazon összeggel ismét a másbajn segítsen. Ez által aránylag, mondjuk, hogy csak aránylag, kisebb összeggel ennek folytonos hasznosítása által nagy dolgokat van hivatva művelni. Az egy holdnyi terület birtokossa 15 év múlva nem tartozik többé és 1 szövetkezeti részjeggyel is bír.

Az elmondott eset csak egy példát világit meg; de ehhez hasonló esetek számtalan variációban fognak érvényesülni.

Ott van egy másik példa, midőn az Agrárbank által adandó kölcsön esetekben a szövetkezet fogja a telepítést végezni s a tulajdonos a harmadik évben, midőn az már termőre fordult, átveszi a betelepített szőlőt, a szövetkezet van hivatva a kistermelőn segíteni az által, hogy neki szőlőt telepíteni és hivatva van a folytonos érintkezés által a szakértelmet fejleszteni, oktatva telepíteni.

Kész szőlőt a kistermelőnek, nem pedig pénzt, mi markát egeti!

Ez itt a jező.

Lépjön be a szövetkezetbe tagul saját erejéhez képest minden honpolgár, hogy minél előbb lehetővé válhasson a kisbirtokosnak nyújtandó segítség. E mellett, mivel a szövetkezet pénzt folyton haszonnal fogja befektetni, a részjegyek után tisztességes kamatra is van kilátás.

Mauer János.

T a n ű g y .

Évszázó vizsgák.

A csongrádi államilag segélyezett községi elemi- és polgári iskolákban — az 1896/7. ik iskolai év végével a következő sorrendbe fognak megtartatni a vizsgák:
1897. évi június hó 10-én:

D é l e l ő t t:

A Szent István, Szt. László című, a Haszonbérés és Bukrosparti tanyai iskolákban.

Délután:

A Szent Imre és Szent Erzsébet című és a Szőlőkközötti külterületi iskolákban.

Junius hó 13-án:

Déllelőtt:

Az összes ismétlő iskolákban, az ev. ref. és ág. ev. vallásnak hittani vizsgája.

Délután:

1/4 óraker a központi elemi iskolai növendékek ének- és torna vizsgája.

Junius hó 14-én:

Déllelőtt:

A központi iskolai IV. b) fiu- és a Kültéri iskolai I. és II. vegyes osztályban.

Délután:

A Belvárosi I. vegyes- és a Siputcai I. a) I. b) és II. vegyes osztályban.

Junius hó 15-én:

Déllelőtt:

A Központi iskolai I. fiu-, I. és II. leányosztályban.

Délután:

A Központi iskolai II. fiu- és II. vegyes osztályban.

Junius hó 16-án:

Déllelőtt:

A Központi iskolai III. a) és III. b) fiu- és III. b) leányosztályban.

Délután:

A Központi iskolai III. a) és IV. a) leány- és a III. vegyes osztályban.

Junius hó 18-án délelőtt:

A Központi iskolai IV. a) fiu-, V-VI. és IV. b) leány osztályban.

Junius hó 19-én egész nap:

A polgári iskola mind a négy osztályban.

Junius hó 20-án délután:

Polgári iskolai ének- és torna vizsga.

Junius hó 27-én délelőtt:

Hálaadó isteni tiszteletlen való megjelenés és záró-ünnepély a polgári iskolában.

UJDONSÁGOK.

— **Vármegyei közgyűlés.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 28-án tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését, a megyeház nagytermében.

— **Csongrádvármegye monografiája.** La-punk egyik számában hirt adunk róla, hogy Zsilinszky Mihály államtitkár, vármegyénk volt főispánja, a megyei monografiánk első kötetének a könyvnyomdából történt expedálásáról Csató Zsigmond dr. alispánt értesítette. A Csongrádvármegye közönsége által kiadott és a tudós államtitkár által írott nagy milleniumi emlékmű ezen első része azóta megérkezett Budapestről és alkalmunk is volt már futólag betekinteni. A vármegye területének a legrégebb kortól, bezárólag a török hódoltságig terjedő történetét tárgyalja az első rész, azzal az alapos készütséggel, mely Zsilinszky Mihály minden munkájában megnyilatkozik — szolgálja bár tudományos vagy hivatalos téren a kőr javát. Két időszakra osztja be a tudós szerző ezt az első történeti részt: az egyik felőleli Csongrádvármegye történetét, a történelem előtti időszakról a mohácsi vészig, a másik pedig a török hódoltság idejét, berámázott Rákóczy Ferencz fejedelemig. Alkalmilag, ha tüzetesen átlapozzuk, kimerítőbb ismeretetését fogjuk adni az olvasmányul is érdekes nagybecsű munkáinak.

— **Az elázott Orbán.** A gazdák legfélelmetesebb rémsége, a komor, mogorva Orbán, a fagyos szentek fagyosa szerencsésen s minden nagyobb veszedelem nélkül mulott el tőlünk a f. hó 25-én, kedden. A

reggel borongósan köszöntött ránk e napon, aztán derűs, folyót melegü órák következtek, de végtére megint csak elborult az égboltozat és úgy delutáni 5—6 óra közt ke-rekedett olyan, apróbb kaliberű felhőszakadásnak is beillő becsületes záporosó, hogy a derék Orbán egészen elázott benne, csatagosan, lucskosan mulván ki a esőpógásra maradt éjszakával. Az időjárásunk különben általában rendkívül esős s bár az ég köny-jeit istenáldásnak tartjuk, a gazdaközönség aligha fel nem fohászodik már: „Hiszen adsz uram, istenem esőt, de már nincs kö-szönet benne!”

— **Baleset.** Makai Imre belvárosi gazda ember pénteken este a szőlőből hazatértében a töltésről oly szerencsétlenül esett, hogy egyik lába eltört és fején is nagy sérülést szenvedett. A szerencsétlenség a Templom-utca végében történt. A töltés Tisza felőli tövében a földön vergődő öreg ember jajgatására figyelmessé lón, a késő esti órában véletlenül kint időző Hornyik Károly kántor, ki is rosszat sejtve a rendőrségre küldött, de maga is a hang irányába utra kelt. A megérkezett rendőrök segítségével a legkö-zelebbi házba szállították a vérebe fagyott és nagy esőben bőrig ázott embert, hól az első segélyt Borsos dr. nyújtotta. Később lakására szállították.

— **Történelmi és régészeti társulat.** A csongrádmegyei történelmi és régészeti társulat, a f. hó 23-án, vasárnap délelőtt 10 óra-kor gyűlésezett Kiss Zsigmond ideiglenes elnök elnöklete alatt, a vármegyeház kister-mében, hogy a bizottságilag kidolgozott alap-szabálytervezetet letárgyalja és a tisztviselő s választmány-választást megejtse. A társu-lati tagok ezuttal szép számban gyűltek össze, ami mindenesetre a nagyobb mérvű érdeklődés bizonyítéka. Az alapszabályter-vezetet lényegtelen módosításokkal fogad-ták és az elnökségre bízták, azt 3 példány-ban kiállítva és kellően felszerelve, jóváha-gyás végett a belügyminiszterhez felterjesz-teni. Ezután a választást ejtették meg, a következő eredménnyel: Elnök lett Fekete Márton királyi tanácsos; a történelmi csoport elnöke Balogh János, a régészetié Bíró Elek főmérnök; muzeum ór Csallány Gá-bor, titkár Berecz Sándor tanár, könyvtáros Balázsovits Norbert tanár, pénztáros id. Mo-lecz Lajos, ügyész Vecseri Sándor dr. és jegyző Tóth Károly. A választmány tagjai: Csató Zsigmond dr., Kiss Zsigmond, Szalay István, Bartha Kálmán dr., Zsolnay Károly, Lakos Imre dr., Bánfalvi Lajos, Terzina Gyula dr., Derzsi Kovács Ferencz, Tary István, Kosztka Károly és Felföldi Mihály.

— **Utazók figyelmébe.** Említettük már, hogy a f. hó 31-től beszüntetik a vonatok érkezésének és indulásának, a vasuti indó-házaknál csengetéssel való jelzését. A cse-ngetés azonban a vasutállomásoknál — ez új intézkedés következtében — úgy látszik, nem szűnik meg végképen. Erre enged leg-alább következtetni a m. kir. államvasutak igazgatóságának nagy, vörös betűs falraga-szokon a közönséghez intézett az a figyel-meztetése, hogy — junius elsejével az utazó közönséget a kocsikba való beszállásra többé nem az eddig szokásos háromszori harang-jelzéssel, hanem a váróhelyiségekben való kikiáltás útján fogják — szükség szerint kézi csengettyű használása mellett felhívni. Lesz tehát ezután is, legalább a vonatindulás előjelzéseként egy kis cse-ngettyűsikongás, nehogy valamiképp idegenül fo-gadják ezután a fülek a vasuti közlekedés-sel való utaztatást.

— **Magyar gazdák Németországban.** Mint értesülünk, nagyobb mozgalom indult meg, hogy viszonzásul a „Német gaz-dasági szövetség” tagjainak magyarországi látogatásáért a magyar földbir-tokos osztály testületileg látogassa meg a német gazdák által rendezett rendki-vül érdekes nagyszabású ham-burgi gazdasági állatkiállítást. Egy ide vonatkozó ajánlat a „Magyar gazdasági egyesület” f. hó 28-iki választmányi ülésén került tárgyalás alá.

Irodalom.

A „Függetlenség” pünkösdi ajándéka. A „Függetlenség” politikai napilap értékes, pompás ajándékot ad pünkösdre előfizetőinek. A „Függetlenség” díszes album adja ki a függetlenségi párti képviselők, vidéki vezér-ferfiak és írók arcképeit és ezeknek avatott tollal megírt élet- és jellemrajzát. A függetlenségi albumot a „Függetlenség” minden elő-fizetője megkapja. — Ezen kitűnően szerkesz-tett politikai napilapra a kiadóhivatalban Bu-dapest, Teréz-körút 33. és bármely postahi-vatálnál lehet előfizetni, egy hóra 1 frt, év-negyedre 3 frt, félévre 6 frt.

Magyarország szétdarabolásának törté-nete. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet törté-nete” című tíz kötetes nagy munkának ötödik kötetéből most jelentek meg az első (207., 108.) füzetek, a melyeket nyomban követnek a többi füzetek és az egész kötet alig két hónap alatt be lesz fejezve. A kö-tet címe „Magyarország három részre osztásának története. 1526 — 1608.” Irta Acsády Ignác. Ezzel ennek a millenárius nagy munkának ki-adásába a sorrend ismét helyre lesz állítva, a menyiben ennek a kötetnek befejezése után ismét folytathatják a megkezdett hatodik kö-tet kiadását. Ez az ötödik kötet Magyarország történetének legszomorubb korszakát tárgyalja Acsády Ignác dr. remek történetírói tollából előadva Magyarország szétdarabolásának, há-rom részre osztásának, a nehéz megpróbál-tatásokkal, romboló állami katasztrófákkal, a gyászszal, pusztulással, vérontásokkal és nem-zeti szerencsétlenségekkel csordultig telt kor-szak történetét, mely az 1526-iki mohácsi vésztől 1608-ig terjed. Az egykor hatalmas magyar birodalom összezsugorodott, ez is három részre szakadt. Legnagyobb rész a törökök által okkupált tartományt lett, a má-sik rész, Erdély, mint török hűbér tartomány állhatott csak fenn, a többi részek külföldön székelt, idegen uralkodók jogara alá kerül-tek, kik egyedül viselték a magyar király-nak hajdan büszke címét. A magyar, vala-mint a külföldi írók erre a korszakra vonat-kozólag igen fontos és sokáig ismeretlen kuttányagból rengeteg sokat bocsájtottak közre és Acsády Ignác ennek az új anyag-nak teljes felhasználásával magukból a leg-közvetlenebb kuttákból, okiratokból kifejtve rendkívüli vonzó és élénk előadásban mondja el ennek a nehéz időnek történetét, finom ér-zéssel feltüntetvén annak tanulságait is. Ezek-hez a füzetekhez is a legszebb műmellék-letek és érdekes szövegek vannak csatolva. — Így „Magyar főúri viselet a XVI. század második felében” remek színyomat Jost Árnának, Miksa ki-rálynak 1670-iki nürnbergi bevonulását ábrá-zoló festményéről; Buda és Pest ostroma 1542-ben; Enea Vizo egykoru rézmetszete Bubicz Zsigmond gyűjteményében; „Párvia dat magyar hadnagys és török bégek ö-zött”; XVI. századi rézmetszet Ernst La-jos gyűjteményéből; „Heltai Gáspár krónikájának címlelapja” stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden ha-zai könyvkereskedésben.

Gőzhajózás a Tiszán.

Vegyes szolgálatban péntek kivételével.

Csongrád és Szeged között.

Csongrád	indul 5 óra 00 perc reggel,
Szentes	5 óra 35 perc "
Csany	6 óra 20 perc "
Mindszent*	6 óra 45 perc "
Algyó*	8 óra 10 perc "
Szeged	érk. 9 óra 00 perc "

Szeged és Csongrád között.

Szeged	indul 2 óra 30 perc délután,
Algyó*	3 óra 40 perc "
Mindszent*	5 óra 40 perc "
Csany	6 óra 10 perc este,
Szentes	7 óra 10 perc "
Csongrád	érk. 7 óra 45 perc "

Szolnok és Csongrád között.

Szolnok	ind. 1 óra 30 p. d. u.
T.Várkony	" 2 óra 20 p. "
T.Vezseny*	" 2 óra 40 p. "
T.Földvár	" 3 óra 05 p. "
Ó- és Új-Kécske**	" 4 óra 10 p. "
Tiszakürt-Inoka***	" 5 óra 00 p. "
T.Ugh	" 5 óra 20 p. "
Csongrád	érk. 6 óra 40 p. este

Csongrád és Szolnok között.

Csongrád	ind. 4 óra 15 p. reg.
T.Ugh	" 5 óra 45 p. "
Tiszakürt Inoka***	" 6 óra 20 p. "
Ó- és Új-Kécske**	" 7 óra 10 p. "
T.Földvár	" 7 óra 45 p. "
T.Vezseny*	" 8 óra 45 p. "
T.Várkony	" 9 óra 05 p. "
Szolnok	érk. 10 óra 00 p. d. e.

*Ladik-állomás

**A gőzösök Új-Kécskén kötnek ki.

***A gőzösök T-Kürtön kötnek ki

Felölös szerkesztő: **Éder János.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Pántlikagilisztában és gyomorhajban szenved az emberiség fele része.

Védjegy.

Egyedül valódi kapható:

Schneider József

gyógyszerésznél,

Resiczan, fő-utca 3.

(Délmagyarország.)

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélkül, gyors és biztos eredményért jótállást nyújt. Nem árt, ha a pantlikagiliszta-féreg nincs is jelen — Az életke megjelölendő. — Törvényesen védve. — Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére frt. 3.50 postai utánvétellel vagy a fenti összegnek előre való beküldésével. A pantlikagiliszta tünetei a következők: az arcz halványárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság, felváltva moho érvágygyal, gyakori rosszullet vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomor-sav, gyomorhív, gyakori felbőgés, bél-göres, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró szívó fájdalmak és szurások a belkben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló felfájás, a buskomorságra való hajlam, életntség és a halál óhaj-tása. Továbbá, itt minden gyógyszer kapható Santalokocskák hatásukban felül-mulhatlanok gyorsan és biztosan gyógyi-tanak nőknél és uraknál befecskenedezés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Ma-kacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódi kapható:

Schneider J. gyógyszerész-nél, Resiczan, fő-utca 3. (Délmagyarország.)

Millió betegnek segített már ez a szer.

Itt még kapható a legjobb iszákosság (részség) elleni szer, 1 üveg ára 2 frt, üveg bajnál 4 frt.

1317/897. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Csany község képviselőtestülete 1897. évi május hó 21-én tartott rend-kivüli közgyűlésén 22 szám alatt ho-zott határozatával két községi iskola építése iránt intézkedett.

Ezen építkezés vállalkozás utján leendő biztosítása végett 1897. évi ju-nius hó 6-ik napján d. e. 10 órakor Csany község közházánál szóbeli aján-latok elfogadása mellett nyilvános ár-lejtés fog tartatni.

Az előírányzott építési költség

5400 frt. A tervek, költségvetés és az árlejtési s építési feltételek mátol fogva az árlejtés napjáig a fent említett köz-ségházánál megtekinthetők.

Felhívatnak a vállalkozni szándé-kozók, hogy a fentebb kitett helyen és időben, az előírányzott építési köl-tség után számítandó 5%-nyi bánt-pénzzel (készpénzben, vagy ovadékké-pes értékpapirban) ellátva, személye-sen jelenjenek meg.

Csany, 1897. május 25.

Dorner s. k.

Somodi János s. k.

hjegyző.

biró.

IPAROSOK ES GAZDÁK FIGYELMEBE

ajánlják

LOCOMOBILFÜTÉSHEZ

kitűnően alkalmas

Salgótarjáni és petrozsényi

darabos, koczka- és dió-szenűnket-,

valamint

AKNASZENŰNKET

kazánfűtéshez.

Gyors és pontos szállítás.

A salgótarjáni készénbánya részvény-hársulat igazgatósága

BUDAPESTEN, V. József-tér 14.

6-4

Legjobb szer poloskák, bolhák, konyhai férsek, moly és éleltek ellen.

ZACHERLIN

Pusztító hatása! Pusztit mindenféle

férgeket, mint semmi más szer, azért híres és keresett az egész világon, mint egyetlen a maga nemében.

ISMERTETŐ JELEI: 1. a lepecsételt palacz;

2. a ZACHERL név.

Kapható helyben: **Bagossy József és Bagossy Gábor** kereskedő uraknál.

9-4